

**ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE INSTEMMING MET HET
SAMENWERKINGSAKKOORD VAN 31 DECEMBER 2018 TUSSEN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP, HET WAALSE GEWEST, DE FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE,
DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE EN DE DUITSTALIGE
GEMEENSCHAP BETREFFENDE DE MOBILITEITSHULPMIDDELEN**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Situering

Het samenwerkingsakkoord waarvan de instemming in het voornoemde decreet werd vastgelegd, heeft betrekking op de mobiliteitshulpmiddelen. Het betreft zowel de mobiliteitshulpmiddelen die werden overgedragen naar de Gemeenschappen en de Gewesten door de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 betreffende de zesde Staatshervorming en voorheen vergoed werden door de federale overheid via de ziekte- en invaliditeitsverzekering als de mobiliteitshulpmiddelen die al door de gemeenschappen vergoed worden op grond van hun bevoegdheid inzake het beleid van personen met een handicap (art. 5, §1, II,4° Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen).

De basisprincipes van dit samenwerkingsakkoord zijn:

- Het verzekeren van de continuïteit in de dienstverlening;
- Het garanderen van de rechtszekerheid;
- Het verhinderen van het cumuleren van vergoedingen voor mobiliteitshulpmiddelen bij verschillende deelentiteiten.

Om deze principes te garanderen wordt in dit samenwerkingsakkoord duidelijk omschreven welke criteria gehanteerd worden om - bv. bij verhuis - te bepalen welke deelentiteit zal instaan voor de vergoeding van het mobiliteitshulpmiddel. Tevens worden in dit samenwerkingsakkoord een aantal maatregelen genomen om - bv. bij verhuis - te vermijden dat de aanvraagprocedure helemaal opnieuw moet gestart worden.

De finaliteit van een staatshervorming is dat de Gemeenschappen en Gewesten een eigen beleid kunnen uitstippelen. In dit samenwerkingsakkoord waken we erover dat deze autonomie niet leidt tot een onbillijke toename van de administratieve lasten bij de burger en bij alle betrokken actoren. Zonder dat hierbij afbreuk wordt gedaan aan de bevoegdheid van iedere deelentiteit om eigen procedures en maatregelen uit te werken.

Voor de burger betekent dit dat de documenten voor een aanvraag van een mobiliteitshulpmiddel bij renting (medisch voorschrift, indicatiestelling,...) ook gelden, als de persoon na de aanvraag - en voor de aflevering van het mobiliteitshulpmiddel - verhuist naar een andere deelentiteit. Bij verhuis zal dan wel de procedure van de nieuwe entiteit moeten gevolgd worden.

Voor de professionele actoren betekent dit dat een erkenning in één van de deelentiteiten wordt gelijkgesteld met een erkenning in de andere deelentiteit, maar dat iedere deelentiteit de mogelijkheid heeft om bv. voor de doelgroep van snel degeneratieve aandoeningen bijkomende criteria op te leggen. Gelijkwaardigheid van de erkenningen is het uitgangspunt, waarbij iedere entiteit de mogelijkheid gelaten wordt om specifieke criteria of competenties te eisen in functie van specifieke prestaties.

Voor de producenten en distributeurs van mobiliteitshulpmiddelen betekent dit dat we afspreken om een systeem uit te bouwen, waarbij producenten en leveranciers slechts één keer een aanvraag tot validering van een product moeten doen. Daarbij behouden de verschillende deelentiteiten de autonomie om te valideren en de vergoeding te bepalen. Dit

geldt niet voor de Duitstalige Gemeenschap, omdat zij niet langer met een productlijst werken.

Voor de verdere toelichting bij de inhoud van het samenwerkingsakkoord kan verwezen worden naar de memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord.

B. Advies SAR WGG

Op 27 juli 2018 bracht de SAR WGG een spoedadvies uit waarin ze, wegens de korte termijn van advies, geen inhoudelijke opmerkingen geven bij dit samenwerkingsakkoord maar wel vragen om de uitvoering van dit akkoord systematisch te evalueren en indien nodig bij te sturen. Zij vragen geconsulteerd te worden bij het zoeken naar oplossingen voor eventuele uitvoeringsproblemen.

C. Advies Raad van State

De Raad van State, afdeling Wetgeving bracht advies uit op 26 september 2018 met kenmerk 64.089/VR. Hieronder wordt aangegeven welk gevolg aan de opmerkingen van de Raad van State werd gegeven.

- Bevoegdheid

In artikel 10, derde lid, van het samenwerkingsakkoord wordt bepaald dat bandagisten met exploitatiezetel in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een keuze moeten maken om gemachtigd te worden door de Vlaamse Gemeenschap of de GGC. De andere deelentiteit zal deze machtiging gelijkstellen met een machtiging door deze deelentiteit.

De Raad van State merkt in zijn advies op dat een bandagist die in georganiseerd verband werkt geen keuze heeft voor zover dat georganiseerd verband zo georganiseerd is dat er blijk wordt gegeven van een band met de Vlaamse Gemeenschap of met de Franse Gemeenschap, of dat integendeel niet kan worden geacht tot de ene of de andere gemeenschap te behoren. In dat geval wordt de bandagist namelijk op basis van objectieve factoren beschouwd als een onderdeel van hetzij een unicommunautaire, hetzij een bicommunautaire instelling (randnummer 4).

Artikel 10, derde lid, van het samenwerkingsakkoord is zo aangepast dat de bandagist zich moet wenden tot de Vlaamse Gemeenschap, de GGC of de Cocof om gemachtigd te worden. Het is dus de bedoeling dat de bandagisten zich wenden naar de instelling waarvan zij beschouwd worden onderdeel uit te maken op basis van objectieve factoren.

Bovenstaande toelichting werd ook opgenomen in de memorie van toelichting bij het Samenwerkingsakkoord.

- Overeenstemming met het EU-recht

In het advies van de Raad van State worden ook enkele opmerkingen gemaakt bij artikel 5 van onderhavig samenwerkingsakkoord met betrekking tot de overeenstemming met het EU-recht.

1. Artikel 5, §1, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het domicilieadres van de aanvrager gehanteerd wordt om te bepalen welke deelentiteit instaat voor het verlenen van het mobiliteitshulpmiddel en voor de financiering ervan. De Raad van State merkt op dat het ontwerp opgesteld is met het uitgangspunt dat de verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 „betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels“ van toepassing is op alle mobiliteitshulpmiddelen waarop het samenwerkingsakkoord betrekking heeft. Het gevolg daarvan is dat als op grond van de

aanwijzingsregels van verordening 883/2004 het sociale zekerheidsstelsel van een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte van toepassing is, geen enkele regeling van een deelentiteit van toepassing is, ook al heeft een persoon zijn woonplaats in een van de deelentiteiten (randnummer 6.1).

De Raad van State stelt in zijn advies dat de aanknopingsfactoren in het samenwerkingsakkoord dienen om de bevoegde deelentiteiten aan te duiden en niet om concreet de rechten van de betrokken personen aan te duiden. De deelentiteiten in kwestie zullen er daarom over waken dat eigen regeling inzake mobiliteitshulpmiddelen geen rechten toekent wanneer overeenkomstig verordening 883/2004, de regeling (of het sociaal zekerheidsstelsel) van een andere lidstaat van toepassing is. Als gevolg hoeft het samenwerkingsakkoord hieromtrent niet aangepast te worden.

2. Artikel 5, §2, van het samenwerkingsakkoord vormt een afwijking op artikel 5, §1. Het artikel bepaalt dat de exploitatiezetel van de werkgever van de aanvrager gehanteerd wordt om te bepalen welke deelentiteit instaat voor het verlenen van het mobiliteitshulpmiddel en voor de financiering ervan, wanneer de aanvrager zijn woonplaats heeft in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte of in Zwitserland. Deze paragraaf geldt echter enkel voor personen die wonen in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte of in Zwitserland en niet voor personen die hun woonplaats in België hebben, die gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrij verkeer van werknemers, zoals gewaarborgd door het EU-recht, en waarvan de woonplaats zich bevindt in een andere deelentiteit dan deze waarin zij worden tewerkgesteld. Voor die personen wordt het woonplaatscriterium, vermeld in artikel 5, §1, gehanteerd.

De Raad van State wijst erop dat de aanknopingsfactoren bepaald in artikel 5, §§ 1 en 2, van het samenwerkingsakkoord grote gelijkenissen vertonen met criteria die inzake de gezinsbijslagen zijn vastgelegd in het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017. De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft ten aanzien van dat samenwerkingsakkoord opgemerkt dat de toepassing van de "zorgverzekering-beginselen" betekent dat de gezinsbijslageregeling ook van toepassing moet worden gemaakt op elke persoon die in een ander taalgebied woont, en die gebruikgemaakt heeft van zijn recht op vrij verkeer van werknemers, zoals gewaarborgd door het EU-recht, en voor wie, wegens tewerkstelling in het eigen taalgebied, op grond van de aanwijzingsregels van verordening 883/2004 het socialezekerheidsstelsel van België van toepassing is. Hij stelt eveneens dat hetzelfde mutatis mutandis geldt voor de mobiliteitshulpmiddelen (randnummer 6.2).

In advies 62.943/VR van de Raad van State van 28 juni 2018 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap „houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de aanknopingsfactoren, het beheer van de lasten van het verleden, de gegevensuitwisseling inzake de gezinsbijslagen en de praktische regels betreffende de bevoegdheidsoverdracht tussen de kinderbijslagfondsen" is vermeld dat niet uit te sluiten is dat het Hof van Justitie en/of het Grondwettelijk Hof tot de conclusie zouden komen dat het stelsel van de gezinsbijslagen onderscheiden moet worden van het geval van de zorgverzekering. Het Hof zou met name kunnen vaststellen dat de gezinsbijslagen, ook gelet op de waarborg van artikel 23 van de Grondwet, in alle deelgebieden worden toegekend (zij het niet noodzakelijkerwijze op dezelfde wijze), zodat niet daadwerkelijk sprake kan zijn van een minder gunstige behandeling of van het verlies van socialezekerheidsvoordelen, wanneer een persoon onder een van de vier mogelijke gezinsbijslagstelsels ressorteert.

Net als de gezinsbijslag moet de regelgeving met betrekking tot mobiliteitshulpmiddelen onderscheiden worden van de regelgeving met betrekking tot de zorgverzekering in die zin dat er voor mobiliteitshulpmiddelen vier gelijkwaardige systemen zullen worden voorzien.

Wanneer het woonplaatscriterium gehanteerd wordt, zal dit dus geen belemmering vormen voor het recht op vrij verkeer, zoals gewaarborgd door het EU-recht, aangezien de vermelde bijzondere categorie van personen op vlak van mobiliteitshulpmiddelen niet benadeeld worden ten opzichte van personen die in dezelfde deeltentiteit werken, maar daar eveneens hun woonplaats hebben.

- Overeenstemming met artikel 63, derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 „met betrekking tot de Brusselse instellingen“

De Raad van State stelt dat uit de parlementaire voorbereiding van artikel 63, derde lid, van het BWHI en uit de toelichting bij het amendement op de voorgestelde tekst dat goedgekeurd werd door de bevoegde Senaatscommissie valt af te leiden dat de bijzondere wetgever met de notie “één loket” niet zozeer de organisatie van één loket of dienst in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor ogen had, maar wel de onderlinge afstemming door de bevoegde overheden van hun bevoegdheidsuitoefening, zodat de persoon met een handicap zich slechts tot één loket of dienst dient te wenden om al zijn rechten of aanspraken op mobiliteitshulpmiddelen te kunnen uitoefenen.

Artikel 5, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord waarvan de instemming wordt beoogd, heeft betrekking op de aanvraag voor een tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen door een inwoner van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Er werd bepaald dat voor de indiening van de aanvraag voor een tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen, de inwoner van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad “zijn aanvraag voor tegemoetkoming [kan] indienen bij hetzij het loket van de GGC, hetzij de zorgkas van de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB) en wat de aanvullende tegemoetkoming betreft, bij de instantie via een uniek loket, vermeld in artikel 63, derde lid, van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen (BWHI)”.

De Raad van State merkt op dat door in artikel 5, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord waarmee instemming wordt verleend eerst te bepalen dat een aanvraag kan worden gedaan hetzij bij een zorgkas in het kader van de Vlaamse Sociale Bescherming, hetzij bij het GGC-loket, en vervolgens voor de aanvullende tegemoetkoming het uniek loket ter sprake te brengen, de indruk gewekt wordt dat de persoon met een handicap zijn aanvragen bij verschillende instanties moet doen en zijn rechten dus niet kan laten gelden bij “één loket”.

Conform artikel 5, §1, tweede lid, kan wie in dit tweetalig gebied woont en aangesloten is bij de Vlaamse sociale bescherming zijn aanvraag voor een mobiliteitshulpmiddel indienen bij ofwel het loket georganiseerd door de GGC (GGC-loket), ofwel bij de zorgkas van de Vlaamse sociale bescherming (VSB-loket), volgens de regels bepaald in het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende het uniek loket voor de mobiliteitshulpmiddelen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Inwoners van voornoemd tweetalig gebied die niet zijn aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming kunnen hun aanvraag enkel indienen bij het GGC-loket.

Zowel bij het GGC-loket als bij het VSB-loket zullen echter het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen waar de persoon met een zorgbehoefte recht op heeft, kunnen worden aangevraagd. Dat houdt in dat zowel de medische hulpmiddelen die vóór de Zesde Staatshervorming tot de bevoegdheid van de federale overheid behoorden als de aanvullende mobiliteitshulpmiddelen die reeds tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoorden (de aanvullingen die vroeger via VAPH werden verleend, of de aanvullingen die door de Phare worden verleend) kunnen worden aangevraagd bij zowel het GGC-loket als het VSB-loket.

Bovenstaande toelichting werd ook opgenomen in de memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord.

Artikel 5, §1, tweede lid, werd gewijzigd om het bovenstaande te verduidelijken.

- Opleggen van criteria

1. Artikel 11, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat een bevoegde deelentiteit "bijkomende criteria" kan opleggen die tevens gelden voor de gelijkgestelde bandagisten, terwijl artikel 10, derde lid, de bevoegde deelentiteit de mogelijkheid biedt om de gelijkstelling in te trekken of te schorsen, niet alleen wanneer de gelijkgestelde bandagist/orthopedisch technoloog niet aan de bijkomende criteria voldoet, maar ook wanneer die niet voldoet aan de (basis)voorwaarden van de bevoegde deelentiteit.

De Raad van State merkt op dat om in overeenstemming te zijn met het beginsel van wederzijdse erkenning, de deelentiteiten enkel bijkomende criteria kunnen vaststellen als daarvoor legitieme doelstellingen kunnen worden aangehaald (randnummer 8.3). Hetzelfde geldt voor de intrekking en de schorsing van de gelijkstelling. De deelentiteiten nemen hier akte van en zullen rekening houden met de vereiste wanneer ze een criterium willen opleggen.

2. Artikel 11, tweede lid, bepaalt dat de deelentiteiten in overleg gaan voor het specificeren van bijkomende criteria die aan bandagisten kunnen worden opgelegd als voorwaarde voor de terugbetaling van prestaties. De Raad van State merkt op dat de bepaling zo geformuleerd is dat het overleg voor de totstandkoming van reglementaire bepalingen een voorafgaand substantieel vormvereiste vormt, waarvan de naleving door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en door de hoven en rechtbanken zal worden bewaakt (randnummer 9).

Het overleg bepaald in artikel 11, tweede lid, is echter nooit bedoeld als substantiële vormvereiste. Het overleg met de andere deelentiteiten is bedoeld als een inspanningsverbintenis naar de andere deelentiteiten toe. Om die reden is artikel 11, tweede lid, aangepast naar "De deelentiteiten verbinden zich ertoe in overleg te gaan voor het specificeren van deze vereisten en om de criteria maximaal op elkaar af te stemmen." In de memorie van toelichting verduidelijkt dit door middel van de volgende toevoeging: "Dat overleg is geen vormvereiste voor het opleggen van bijkomende machtigingsvoorwaarde, maar wordt beschouwd als een inspanningsverbintenis naar de andere deelentiteiten toe."

3. De Raad van State stelt in zijn advies dat als het overleg in artikel 11, tweede lid, plaatsvindt in het overlegorgaan, vermeld in artikel 14, dat dit ook uitdrukkelijk bepaald moet worden in artikel 14 (randnummer 10). Dat is echter niet het geval, dus artikel 14 wordt niet aangepast.

- Noodzakelijke informatie

Artikel 15 stelt dat de deelentiteiten zich ertoe verbinden alle noodzakelijke informatie uit te wisselen die vereist is voor de uitvoering van dit samenwerkingsakkoord. De Raad van State merkte op dat als verder geconcretiseerd zal worden wat wordt verstaan onder "noodzakelijke informatie" in een uitvoeringsakkoord, dat uitdrukkelijk in de tekst van artikel 15 tot uiting moet worden gebracht (randnummer 11). In artikel 15 is daarom het volgende toegevoegd: "In een uitvoeringsakkoord, vermeld in artikel 92bis, §1, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt bepaald welke informatie als noodzakelijk beschouwd wordt."

- Inwerkingtreding

De Raad van State merkt aan dat het samenwerkingsakkoord enkel op 1 januari 2019 in werking kan treden als alle partijen tegen dan met het akkoord hebben ingestemd, dat de

instemmingsnormen in het Belgisch Staatsblad zijn bekendgemaakt en dat ze in werking zijn getreden. Om die reden is in artikel 16 de zinsnede "treedt in werking op" vervangen door de zinsnede "heeft uitwerking met ingang van". Als het samenwerkingsakkoord na 1 januari 2019 pas in werking treedt, dan zal het een retroactieve werking hebben tot en met 1 januari 2019. De retroactieve werking is in dit geval toegestaan aangezien zij een wettig doel nastreeft en

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN